

Veckad modevår att vänta

MODE
Våren 2017 handlar om pigga plisserade plagg. De klassiska vecken är både tidlösa och lätta att bära.
– De är praktiska reseplagg som inte skrynklar och packningen blir lätt som en fjäder, säger dräkthistorikern Tonie Lewenhaupt.

Att satsa på ett plisserat plagg denna vår är en klok investering. De veckade skapelserna är tidlösa och blir aldrig omoderna. Det är något med de strikta och samtidigt rörliga formerna som alltid tilltalar oss. Plaggen är lättburna, skrynklar sig inte och sitter inte åt – de inbjuder till rörelse.

I vår är det lättare än någonsin att hitta sin favorit bland vecken. Textilbehandling är så rätt att den syns överallt: på klänningar, kjolar, toppar och ärmslut – och trenden håller i sig även till hösten.

En som har ett extra kärt förhållande till tekniken är dräkthistorikern Tonie Lewenhaupt. Nyligen prisades hon för den imponerande kunskap hon besitter om mode och dess roll i samhället, genom utmärkelsen Årets hederspris på Elle-galan. Hon har en imponerande samling av historiska plagg – bland annat äger hon en grön, plisserad sidenklänning signerad Mariano Fortuny. Den fick hon när hon fyllde jämt en gång av sin, numera bortgångne, man som ordnat en insamling bland hennes vänner. Klänningen är henne väldigt kär och när den inte är utlånad till diverse utställningar har den hängt på en provdocka, som ett konstverk, i hennes hem.

– **DET ÄR** ett ikonplagg och kallas för ”Delp-hos”, och är inspirerat av statyn Körsvennen i Delfi. Den är grön i plisserat, tunt siden som är otroligt avslöjande samtidigt som det ger fullständig frihet. Den är lätt att röra sig och följer kroppens former, vilket måste ha varit revolutionerande när den kom 1908, säger hon.

Upphovsmannen bakom klänningen, Mariano Fortuny (1871-1949), var uppfinnare och modeskapare och verksam i Venedig. Han har en viktig roll i veckens historia. Han hade ett enormt intresse för antiken och för teknik. Åren mellan 1901-1933 registrerade han 23 olika patent, alla med kopplingar till klädproduktion.

– Han konstruerade en maskin som veckade tyger, precis som en solfjäder som höll i all evighet, och man har fortfarande inte lyckats förstå hur han bar sig åt. Trots att maskinen finns bevarad, berättar Tonie Lewenhaupt.

APPARATEN ÄR GJORD av koppar med porslinstuber, som värmdes inifrån för att göra vecken hållbara. Men hur man gjorde rent praktiskt – den hemligheten tog han med sig i graven.

– Även om man tvättar hans klänningar finns plisseringen kvar.

Det är helt klart något speciellt med just plisserade plagg. För trots att de har förekommit sedan antiken har de något tidlöst över sig. Kläderna som Fortuny skapade skulle utan problem kunna dyka upp sida vid sida med sprillans nya plagg från Lanvin, Chloé eller Haider Ackermann. De är helt enkelt toppmoderna i all sin enkelhet.

– De är även perfekta reseplagg eftersom de inte tappar formen och blir skrynkliga och de väger ingenting, säger Tonie.

EN ANNAN MODESKAPARE som älskar plisseringar är Issey Miyake. På 1980-talet plockade den japanske designern upp tekniken igen, men då i formpressat

siden eller polyester. Han skulle skapa scenkläder för Ballet Frankfurt och ville kunna göra kostymerna så fjäderlätta som möjligt. Han uppfann polyesterjersey som hade egenskaper perfekta för plissering. Alltsammans mynnade ut i kollektionen Pleats please från 1993. Den blev en sådan succé att den blev till ett eget märke med butiker runt om i världen. Här säljs långtifrån bara plisserade plagg, men de är ständigt närvarande.

VILL MAN hitta veckade plagg i sin närhet är det bara att spana in närmaste kläddedja – där är utbudet enormt. Vanligast förekommande är tekniken på kjolar och klänningar, men även toppar och blusar bjuder på effekten. Strukturen passar dessutom sommarplaggen perfekt. I en solfjäderformad kjol är du sval, luftig och stilsäker året om.

LISA WALLSTRÖM
TT

→ Så stylar du plisserat

1. Håll koll på längden. Slutar kjolen för långt ned riskerar du att se kortare ut än vad du är och blir den för kort kan benen kännas ”avhuggna”. Testar dig fram!
2. Satsa på en modell med resår i midjan. Då kan du själv reglera var du placera den vilket gör att passformen upptill automatiskt blir bättre och risken för att plisseringen buktar ut minskar.
3. Till vardags är det fint att matcha en stickad tröja till en plisserad kjol, för en spännande stilkrock. Vill du vara mer upklädd kombinerar du med fördel en paljettopp eller sidenblus till din veckade kjol.

Finstickad klänning från Dagmar, 4 495 kronor. FOTO: DAGMAR

Jumpsuit i plisserat material från NLY ONE, 499 kronor.

FOTO: NELLY.COM

→ Skötselråd

Hur överlever plisseringen en tvätt? Det beror vilket material plagget är i.

Siden – kemtvätt.
Polyester och bomull – tvättas i maskin på låg värme och hängtorka.

Källor: Svd.se, ”Modeboken”, av Lotta Lewenhaupt